

Sygn. akt II Cz 708/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2014 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. S.

z udziałem W. S., A. S., K. S., M. S. (1), M. S. (2), M. S. (3)

o zniesienie współwłasności nieruchomości

w przedmiocie wniosków W. S. i A. S. o zwolnienie od kosztów sądowych

na skutek zażaleń W. S. i A. S. na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 5 września 2014 r., sygn. akt II Ns 3723/13

postanawia:

oddalić zażalenia.

Sygn. akt: II Cz 708/14

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 5 września 2014 r., w sprawie z wniosku J. S. z udziałem W. S., A. S., K. S., M. S. (1), M. S. (2) i M. S. (3) o zniesienie współwłasności nieruchomości, oddalił wnioski W. S. i A. S. o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd na wstępie przytoczył treść art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, po czym stwierdził, że wnioski uczestników o zwolnienie od kosztów sądowych podlegały oddaleniu, albowiem przede wszystkim jak dotąd po ich stronie nie został wygenerowany jakikolwiek koszt sądowy. Nie była zatem możliwa ocena ich stanu majątkowego pod kątem konkretnego kosztu, który są obowiązani ponieść w sprawie. Niezależnie od powyższego Sąd Rejonowy stwierdził, że ich sytuacja rodzinna i majątkowa jest dobra. Co prawda uczestnicy są bezrobotni bez prawa do zasiłku, jednakże pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z matką i babcią, których łączny miesięczny dochód wynosi 3.450 zł. Natomiast miesięczne wydatki na prowadzenie gospodarstwa uczestnicy oszacowali na kwotę 2.300 zł. Jednocześnie Sąd zakwestionował wydatki w kwocie 800 zł na kredyt, 80 zł na Internet oraz 600 zł na utrzymanie samochodu wskazując, że nie są to wydatki koniecznie potrzebne do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych rodziny. Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych a contrario oddalił wnioski uczestników o zwolnienie od kosztów sądowych.

Przechodząc zaś do żądań ustanowienia pełnomocnika z urzędu, Sąd Rejonowy na wstępie zwrócił uwagę na treść art. 117 § 2 i 5 k.p.c., po czym stwierdził, że potrzeba ustanowienia adwokata dla strony niezwolnionej od kosztów

sądowych zachodzi wówczas, gdy ma ona trudności w samodzielnym prowadzeniu procesu i podejmowaniu w nim czynności lub gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym.

Analizując przebieg dotychczasowego postępowania Sąd I instancji uznał, że w sprawie brak jest podstaw do ustanowienia dla uczestników profesjonalnego pełnomocnika z urzędu. Uczestnicy jak dotąd nie wykazywali nieporadności, co więcej, zaraz po doręczeniu im wniosku zażądali zwolnienia ich od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Wnioski swoje szeroko uzasadnili, dołączyli wymagane formularze, a nadto imiennie wskazali pełnomocników, z których pomocy chcieliby skorzystać. Z powyższego wynika, że są oni w stanie samodzielnie reprezentować własne interesy. Z przedłożonych wniosków nie wynikają bowiem żadne okoliczności, które świadczyłyby o tym, że mają oni trudności z prowadzeniem niniejszej sprawy. Uwzględniając powyższe Sąd oddalił także wnioski uczestników o ustanowienie dla nich pełnomocników z urzędu na mocy art. 117 § 2 i 5 k.p.c. a contrario.

Zażalenia na powyższe postanowienie, w części dotyczącej odmowy ustanowienia pełnomocnika z urzędu, złożyli w identycznych osobnych pismach uczestnicy W. S. i A. S., zgodnie wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie ich wniosków w powyższej części. Zarzucili oni Sądowi pierwszej instancji błędne ustalenia stanu faktycznego poprzez stwierdzenie, że są oni w stanie ponieść koszty wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku dla siebie i swojej rodziny oraz nieprawidłowe ustalenie, że udział pełnomocnika nie jest potrzebny. W uzasadnieniach swoich środków odwoławczych zgodnie wskazali, że ich sytuacja majątkowa i rodzinna nie pozwala im na ustanowienie pełnomocników z wyboru, albowiem biorąc pod uwagę przedmiot sprawy wynagrodzenie jednego pełnomocnika będzie oscylować w granicach 3.600 zł. Nadto dodali, że przy sporządzeniu wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika korzystali z pomocy prawnika. Wskazali, że mają wykształcenie średnie, nigdy nie mieli styczności z prawem. Zatem brak podstaw do stwierdzenia, że potrafią samodzielnie reprezentować swoje interesy w postępowaniu, które zresztą jest skomplikowane pod względem faktycznym i prawnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenia nie są zasadne.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że o ustanowieniu wykwalifikowanego pełnomocnika rozstrzyga potrzeba jego udziału w sprawie (art. 117 § 5 k.p.c.) i możliwość pokrycia jego wynagrodzenia przez stronę. Oznacza to, że samo uprawdopodobnienie braku możliwości uiszczenia kosztów pełnomocnika związanych z jego udziałem w sprawie nie jest wystarczające dla ustanowienia adwokata lub radcy prawnego z urzędu. Decydujące znaczenie w tym względzie ma przesłanka wskazana w art. 117 § 5 k.p.c. Dokonując oceny przez pryzmat tego przepisu sąd nie bada czy strona dysponuje wiedzą prawniczą zbliżoną do profesjonalnego pełnomocnika. Gdyby okoliczność ta miała znaczenie, to wówczas trzeba by było przyjąć, że jakkolwiek niedostatek w tej mierze nakazywałby ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, co w istocie skutkowałoby tym, że udział w sprawie pełnomocnika na koszt Skarbu Państwa stałby się regułą. W art. 117 § 5 k.p.c. chodzi o to, czy ze względu na właściwości osobiste strony, oceniane przez pryzmat prowadzonej sprawy sądowej, uzasadnione jest przyjęcie, że strona nie będzie w stanie samodzielnie w niej działać i potrzebuje do tego pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy przebieg postępowania Sąd pierwszej instancji prawidłowo uznał, że skarżący nie wykazują cech, które pozwalałyby przyjąć, że są oni osobami nieporadnymi, czy też mającymi trudności w prowadzeniu swoich spraw. Fakt incydentalnego skorzystania przez nich z pomocy prawnika przy formułowaniu wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu, a także przedmiotowych zażaleń, nie przesądza o tym, że udział profesjonalnego pełnomocnika jest potrzebny w całej sprawie. Skarżący jak dotąd należycie zadbali o swoje interesy w niniejszym postępowaniu, dlatego uwzględniając charakter sprawy o zniesienie współwłasności, nie można zasadnie uznać, że wymagają oni pomocy profesjonalnego pełnomocnika do jej dalszego prowadzenia. Zważyć należy, że w tym postępowaniu, które ma charakter kompleksowy, na Sądzie ciąży obowiązek ustalenia jak najkorzystniejszego dla wszystkich uczestników postępowania sposobu wyjścia ze współwłasności. Zatem nie można stwierdzić, aby sprawa ta miała charakter skomplikowany. Nie decyduje o tym złożony przez

wnioskodawcę wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego geodety. W ocenie Sądu Okręgowego, skarżący wykazują orientację w regułach rządzących postępowaniem cywilnym, w związku z czym można zasadnie oczekiwać, że pouczenia Sądu udzielane w trybie art. 5 k.p.c. będą wystarczające dla zapewnienia im odpowiedniej wiedzy o możliwych i celowych czynnościach procesowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił zażalenia jako niezasadne.